

**UNIVERSITATEA DE STAT DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT
A REPUBLICII MOLDOVA**

**Cu titlu de manuscris
C.Z.U.:796.012+793.7:373.3**

PASĂRE DANIELA

**FORMAREA INTELIGENȚEI MOTRICE
ÎN CADRUL DISCIPLINEI MUZICĂ ȘI MIȘCARE
A ELEVILOR DIN CICLUL PRIMAR**

Specialitatea 533.04 - Educație fizică, sport, kinetoterapie și recreație

Rezumatul tezei de doctor în științe educației

Chișinău, 2023

Teza a fost elaborată în cadrul Catedrei de Natație și Turism a Universității de Stat de Educație Fizică și Sport a Republicii Moldova

Conducător științific:

Rîșneac Boris, doctor în științe pedagogice, profesor universitar, USEFS, Chișinău.

Referenți oficiali:

1. **Dobrescu Tatiana** - doctor în educație fizică și sport, profesor universitar, Universitatea Vasile Alecsandri din Bacău, România

2. **Danail Sergiu** - doctor în științe pedagogice, profesor universitar, USEFS, Chișinău, Republica Moldova

Membrii Consiliului Științific Specializat:

1. **Dorgan Viorel**, doctor habilitat în științe pedagogice, profesor universitar, USEFS, Chișinău - **președinte;**

2. **Braniște Gheorghe**, doctor în științe pedagogice, conferențiar universitar, USEFS, Chișinău – **secretar;**

3. **Aftimiciuc Olga**, doctor habilitat în științe pedagogice, profesor universitar, USEFS, Chișinău – **membru;**

4. **Moroșan Raisa**, doctor habilitat în științe medicale, profesor universitar, USEFS, Chișinău – **membru;**

5. **Vizitiu Elena**, doctor în educație fizică și sport, conferențiar universitar, Universitatea ”Ștefan cel Mare” din Suceava (Romania) – **membru.**

Susținerea va avea loc la 22.06.2023, ora 11.00, în ședința Consiliului științific specializat D 533.04-22-48 din cadrul Universității de Stat de Educație Fizică și Sport a Republicii Moldova. Adresa: or.Chișinău, str. Andrei Doga 22, Sala Mică a Senatului (bir. 105).

Teza de doctor și rezumatul pot fi consultate la Biblioteca USEFS și pe pagina web a ANACEC.

Rezumatul a fost expediat la 2023.

Secretar științific al consiliului științific specializat:

Braniște Gheorghe,
dr., conf. univ.

Conducător științific:

Rîșneac Boris,
dr., prof. univ.

Autor

Pasăre Daniela

CUPRINS

Reperete conceptuale ale cercetării	3
Studiul literaturii de specialitate privind formarea tipurilor de inteligență în cadrul procesului educațional cu elevii din învățământul primar (conținutul de bază al capitolului 1)	8
Analiza metodologică a procesului de formare a inteligenței motrice în sistemul de învățământ primar (conținutul de bază al capitolului 2)	11
Argumentarea experimentală a metodologiei de implementare a modelului de proiectare curriculară în cadrul disciplinei muzică și mișcare la elevii din învățământul primar (conținutul de bază al capitolului 3)	16
Concluzii generale și recomandări	20
Bibliografie	23
Lista publicațiilor autorului la tema tezei	24
Adnotări	26

REPERELE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea și importanța temei abordate. Societatea contemporană se află într-o permanentă schimbare, iar sistemul de învățământ caută metode noi în abordarea pedagogică și implicit în procesul de predare-învățare [8].

Procesul de învățământ, prin modul organizat în care își desfășoară acțiunea educativă, prin activitățile specifice procesului instructiv-educativ, este chemat să îndrume și să ajute elevii pentru a contribui eficient la dezvoltarea armonioasă și la formarea omului nou, modern. Având în vedere învățământul actual, este necesar să se adapteze la nevoile elevilor [2].

Sistemul contemporan de învățământ nu este o noutate. Încă din cele mai vechi timpuri se făcea referire la organizarea învățământului pe clase, din componența cărora fac parte copii de vârstă apropiată specifice fiecărei discipline de învățământ [20].

Datorită progreselor înregistrate în diferite domenii: pedagogie, psihologie, pediatrie, filosofie, sociologie, teoriile comunicării, au apărut programe alternative educaționale, abordând în mod consecvent inter- și trans-disciplinaritatea. În acest sens, domeniul educației fizice și sportului, oferă oportunități de învățare și practicare necesare pentru optimizarea statusului fizic pe tot parcursul vieții. Dobândirea abilităților de bază de la cea mai fragedă vârstă, îi ajută pe tineri să conștientizeze și să practice mult mai bine activități în educația lor ulterioară [13]. Comisia Europeană în anul 2007, în Cartea albă, a menționat că practicarea mijloacelor în practicarea orelor de educație fizică din școală, cât și în afara acesteia, pot produce beneficii pentru educație și sănătate [1, 15, 16].

În România, disciplina educație fizică, reprezintă o disciplină obligatorie la nivel de învățământ preuniversitar, dar în ultima perioadă de timp, ne confruntăm cu dezinteresul tot mai evident al elevilor față de această disciplină [18].

La ora actuală dezvoltarea socială, cuprinde o largă varietate de activități statice, datorită noilor tehnologii informaționale.

Datorită lipsei de mișcare, copiii sunt predispuși la boli metabolice și accidentări, care poate afecta ireversibil sistemele: cardiovascular, respirator, neurologic, osteo-articular sau poate genera afecțiuni ale coloanei vertebrale. Autoritățile instituționale din învățământ, treptat au ajuns la concluzia că este necesar să se încurajeze practicarea exercițiului fizic de la vârste mici prin includerea unor discipline noi obligatorii în procesul instructiv-educativ.

Pentru a combate aceste probleme, privind lipsa de mișcare, s-au inclus în curricula din învățământul primar, noi discipline: „Muzică și mișcare” și „Joc și mișcare”, acestea având un caracter interdisciplinar, încercând să crească interesul micilor școlari pentru muzică, joc și sport în general, pentru mișcare în special.

Prin aceste discipline implementate la nivel primar se poate atinge o dezvoltare complexă a copiilor din toate punctele de vedere al componentelor educației constituind o însumare a unor activități ce au o contribuție importantă în formarea și dezvoltarea ființei umane prin valorificarea

dimensiunilor psihofizice ale personalității, constituirea unui echilibru între fizic și psihic, psihomotricitate și potențialul intelectual, emotivitate, afectivitate și voință.

Din punct de vedere pedagogic, biologic, fiziologic și social, prin natura unor strategii de organizare, activitățile de tip motric nu pot fi privite izolat, doar ca o exersare a forței fizice, ci ca un mod de relaționare a dimensiunilor personalității, ca formă de perfecționare a acesteia [9].

Așadar, în teoria și practica de specialitate se recunoaște rolul deosebit de important al implementării unor noi discipline, vizând mișcarea, în activitatea cu elevii la școală, de către autorități, cadre didactice, pentru ca aceștia să poată atinge rezultate semnificative în planul educational [6].

Studiul de față valorifică și promovează mișcarea în special și muzica în general, încercând să-și aducă contribuția la formarea personalității elevilor din ciclul de învățământ primar, încercând să inițieze o perspectivă de educare a copiilor prin încurajarea, adoptarea și promovarea unei abordări educaționale noi, interactive, realizate prin introducerea unei programe ce conține activități de tip outdoor, în care principalele mijloace de învățare să fie muzica și mișcarea.

Mișcarea pe fond muzical, permite o trăire intensă a experiențelor de tip motric, oferind o planșă vastă de exersare morală, incitând la acțiune, în acest mod inducându-se o stare de echilibru biologic și spiritual, angrenând în totalitate personalitatea copiilor. De asemenea, ei învață, în același timp, să se înțeleagă pe sine mai bine, să cunoască mai bine lumea din care face parte.

De remarcat este faptul că, în realitate, deși avem realizări evidente în domeniul vizat, în etapa actuală nu avem soluții pertinente la situații ce țin de importanța valorilor educative ale muzicii și mișcării în dezvoltarea fizică generală, motrică, cognitivă și socio-emoțională a elevului, perioadă considerată definitorie în stabilirea bazei intelectuale, morale, motivaționale, și sociale ale personalității copilului.

Descrierea situației din domeniu de cercetare și identificare a problemelor

Evoluția permanentă a societății și a tehnologiei au determinat o scădere accentuată a interesului elevilor pentru activități de relaxare: sport, joacă, excursii, citit, fapt ce a condus la un recul evident în privința stării generale fizice și psihice.

Din experiența cadrelor didactice pentru învățământul primar se poate că lipsa activităților fizice, a activităților outdoor, pentru copiii de vârstă școlară mică este o problemă de actualitate. Pentru a crește interesul elevilor pentru acest gen de activități, este necesar ca procesul de învățământ să fie centrat pe elev în general, pe posibilitățile lui în particular. Acest fapt trebuie să conducă la o atitudine cât mai pozitivă a elevilor ce are ca efect creșterea atractivității pentru disciplinele de studiu.

Este cunoscut faptul că muzica și efortul fizic au efecte favorabile asupra sănătății fizice și psihice a individului. Totuși, datele științifice care să susțină acest concept au început să se acumuleze abia în ultimele decenii, când, tot mai multe studii au încercat să clarifice mecanismele

prin care muzica și mișcarea pot influența în bine funcționarea diverselor organe și sisteme ale organismului.

În condițiile în care activitatea școlară are un caracter intelectual pronunțat și, în condițiile în care elevilor li se cere acumularea unui volum tot mai crescut de cunoștințe teoretice, disciplina Muzică și mișcare, prin obiectivele, conținuturile și mijloacele sale (jocul este considerat un mijloc principal) trebuie să contribuie la îmbunătățirea performanțelor proceselor psihice (atenție, memorie, gândire, imaginație) ale elevilor, la menținerea lor la un nivel optim dar și la formarea unui comportament social, a coeziunii sociale și de grup [5, 10].

Efectele fiziologice ale muzicii și mișcării asupra organismului uman sunt relativ bine cunoscute în literatura de specialitate în care sunt descrise detaliat schimbările care survin în sistemele cardiovascular, respirator, scheletic și în alte sisteme, atât în perioada efortului, cât și după finalizarea acestuia. Mai puțin sunt caracterizate însă, efectele muzicii asupra proceselor psihice, a gradului de socializare, cauza fiind numărul redus de studii cu privire la tema respectivă, cât și corelația rezultatelor lor.

Acest concept a constituit punctul de plecare al cercetării mele și s-a axat pe legătura dintre muzică și mișcare în domeniul educației muzicale și pe modul în care aceasta este aplicată în sistemul de educație din școlile publice primare, care sunt factorii care împiedică și care sunt factorii care consolidează legătura dintre muzică și mișcare.

Lucrarea prezentată în teza de față are ca scop oferirea de informații specialiștilor din domeniu sau tuturor persoanelor interesate cu privire la abordarea de noi perspective în cadrul procesului instructiv-educativ din domeniul muzicii și mișcării corporale la elevii din ciclul primar, în condițiile create de societatea contemporană, contribuind la dezvoltarea armonioasă a acestora și creșterea interesului pentru o participare activă și creativă la propria formare.

Scopul cercetării constă în perfecționarea procesului instructiv-educativ al elevilor din ciclul primar prin formarea inteligenței motrice prin implementarea mijloacelor specifice de mișcare, prevăzute în cadrul disciplinei muzică și mișcare în combinație cu suport muzical.

Obiectivele cercetării:

1. Studiarea literaturii de specialitate privind teoria și practica, în vederea formării personalității elevilor din treapta învățământului primar prin utilizarea muzicii și mișcării.

2. Aprecierea nivelului de dezvoltare fizică generală, psihomotrică, psihologică și a inteligenței motrice a elevilor din ciclul primar de învățământ.

3. Determinarea și elaborarea unui model curricular ca mijloc în formarea inteligenței motrice a unui program de jocuri de muzică și mișcare orientat spre formarea psihomotrică și psihosocială a elevilor de vârstă școlară mică.

4. Elaborarea, argumentarea și verificarea experimentală a eficienței metodologiei de aplicare a activităților de muzică și mișcare, orientată spre formarea inteligenței motrice elevilor din școala primară în plan psihosocial și psihomotric.

Ipoteza cercetării presupune că aplicarea unui program specific de muzică și mișcare la nivelul învățământului primar va aduce o contribuție substanțială la formarea personalității elevilor prin optimizarea potențialului psihomotric, a inteligenței motrice, stabilirea unor relații interpersonale eficiente, exprimate prin indicii coeziunii de grup și a trăsăturilor de personalitate.

Sinteza metodologiei de cercetare și justificarea metodelor de cercetare alese: procesul de realizare a sarcinilor stabilite s-a axat pe următoarele metode de cercetare:

- **teoretice:**

- analiza literaturii științifico-metodice de specialitate, cercetarea și documentarea științifică, generalizarea și sistematizarea, abstractizarea și modelarea teoretică privind problema de cercetare lansată

- **empirice:**

- observarea, chestionarea, testarea, evaluarea formative prin activități propuse

- **statistice:**

experimentul pedagogic – include etapa de constatare, de formare și control, prelucrarea statistică și interpretarea datelor experimentale.

Noutatea și originalitatea științifică a lucrării constă în elaborarea și implementarea în practica procesului educațional cu elevii ciclului primar a metodologiei bazate pe formarea inteligenței motrice prin intermediul elementelor/mijloacelor selectate din jocuri de mișcare combinate cu muzică, precum și în elaborarea modelului curricular în vederea educării și formării la copiii de vârstă școlară mică a particularităților psihomotrice bazate pe aspectul inteligenței în mișcare. Abordarea de noi perspective în cadrul procesului instructiv-educativ din domeniul muzicii și mișcării corporale, în dezvoltarea inteligenței elevilor, atât în general cât și în special, din ciclul primar vor aduce îmbunătățiri ale activităților ceea ce conduc la sporirea nivelului de pregătire. Cercetarea poate umple golul din cunoștințele practice și servi ca bază pentru dezvoltarea curriculei care combină muzica și mișcarea. Modelul ar putea influența politica referitoare la educația muzicală în ceea ce privește instruirea cadrelor didactice în privința integrării muzicii și mișcării.

Această parte a cercetării solicită luarea de măsuri pentru instruirea profesorilor de muzică în planificarea curriculum-ului și pentru creșterea gradului de conștientizare a integrării unui alt domeniu - mișcarea - ca domeniu auxiliar în predarea muzicii din ciclul primar.

Problema științifică importantă soluționată în domeniul cercetat constă în realizarea metodologiei de formare a inteligenței motrice a elevilor din ciclul primar, caracterizate de abordări educaționale interactive organizate în afara programului de bază, în cadrul căruia să fie scoase în evidență diversitatea acțiunilor de mișcare combinate cu suport muzical.

Tema lucrării are în vedere promovarea unei abordări educaționale noi, interactive, realizate prin introducerea unei programe ce conține activități de tip outdoor, în care principalele mijloace de învățare să fie muzica și mișcarea.

Semnificatia teoretică constă în lărgirea spectrului de competențe cognitive la elevi, prin cunoașterea formelor de mișcare îmbinate cu elemente muzicale, toate contribuind la sporirea gradului de inteligență motrică. În același sens, metodologia abordată devine importantă prin completarea conținutului programei pentru disciplina „Muzică și mișcare” și promovarea noilor abordări educaționale.

Valoarea aplicativă a lucrării constă în aplicarea unui model curricular de dezvoltare a inteligenței motrice la copii, umplerea golului evident creat în cunoștințele practice și dezvoltarea curriculei care combină muzica și mișcarea, contribuind la dezvoltarea armonioasă a elevilor din ciclul primar și creșterea interesului pentru o participare activă și creativă la propria formare.

Implementarea rezultatelor științifice programul experimental și metoda propusă au fost implementate în cadrul procesului instructiv-educativ a copiilor de vîrstă școlară mică în școlile județelor Suceava, Bacău și Botosani. Rezultatele obținute au demonstrat eficacitatea metodei elaborate prin îmbunătățirea aptitudinilor motrice și muzicale a elevilor din ciclul primar de învățământ.

Aprobarea rezultatelor științifice

Rezultatele cercetării efectuate, au fost prezentate prin participarea activă la seminariile de specialitate din cadrul USEFS și publicate în cadrul revistelor de specialitate, simpoziunilor și conferințelor științifice naționale și internaționale din Republica Moldova și din România.

Structura tezei: introducere, 3 capitole, concluzii și recomandări, bibliografia din 268 surse, 212 pagini, 3 anexe, 158 de pagini text de bază (fără bibliografie), 36 figuri, 34 tabele. Rezultatele obținute sunt publicate în 17 lucrări științifice.

STUDIUL LITERATURII DE SPECIALITATE PRIVIND FORMAREA TIPURILOR DE INTELIGENȚĂ ÎN CADRUL PROCESULUI EDUCAȚIONAL CU ELEVII DIN ÎNVĂȚĂMÎNTUL PRIMAR

(conținutul de bază al capitolului 1)

Capitolul prezintă o analiză a literaturii de specialitate cu privire la tematica lucrării cu accent pe profilul psihologic al copilului și rolul educației fizice și a educației muzicale în contextul actual, subiect nou în abordat pentru elevilor de vîrstă mică.

Studiul bibliografic realizat subliniază necesitatea conceperii și generalizării unei teorii și practici privind formarea personalității elevilor din treapta învățământului primar prin utilizarea muzicii și mișcării, analiza nivelului de dezvoltare fizică generală, psihomotrică, psihosocială a elevilor din ciclul primar de învățământ în acest context, dezvoltarea unui program de jocuri de

muzică și mișcare orientat spre formarea psihomotrică, psihosocială și a inteligenței motrice a elevilor de vârsta școlară mică.

Analiza inteligenței motrice joacă un rol foarte important în planificarea și organizarea disciplinei muzică și mișcare, aspecte promovate de diferiți autori. Pentru îndeplinirea acestui demers științific, am consultat lucrări de specialitate în domeniul educației fizice și sportului, am apelat la surse de informare accesibile: cărți, reviste, articole, cursuri, pagini on-line, diferite lucrări de doctorat, pentru a motiva și înțelege importanța acestei teze.

În ceea ce privește Programa de *Educație fizică și sport* în România, aceasta este un document cu caracter oficial, iar în conținutul ei, se regăsesc competențele și standardele de performanță ce trebuie atinse de elevi pentru fiecare ciclu de învățământ în parte, pentru toate unitățile de învățământ de stat sau particulare. Conform curriculumului, educație fizică și sportului îi sunt alocate două ore săptămânal.

Conform planurilor de învățământ, orele de educație fizică au un caracter predominant formativ, punându-se accent deosebit pe dezvoltarea armonioasă, a calităților și deprinderilor motrice, scopul final fiind dezvoltarea inteligenței motrice și a personalității elevilor [7].

Educația fizică și educația muzicală sunt componente ale educației generale. Prin metodologia de abordare a procesului de învățământ, pe bază de reciprocitate, ambele influențează generos dezvoltarea fizică, morală și intelectuală. Deasemeni, prin aportul lor educațional, generează plăcerea nativă pentru estetică și armonie [3, 4].

În România, sistemul de învățământ actual, la majoritatea disciplinelor de studiu, activitatea intelectuală și mișcarea sunt studiate separat în cadrul procesului didactic. Începând cu anul 2013, M.E.N. a încercat să umple acest gol din aria curriculară pentru învățământul primar, prin implementarea disciplinei *Muzică și mișcare*.

În nota de prezentare, Programa disciplinei *Muzică și mișcare* (2013) este conturată ca fiind elaborată în conformitate cu un model nou de proiectare curriculară, centrat pe competențe, înscriindu-se în categoria disciplinelor abordate integrat. Acestei discipline în planul-cadru de învățământ, îi sunt alocate 2 ore săptămânal, la clasele pregătitoare, I și a II-a.

Disciplina „*Muzică și mișcare*”, prin obiectivele, conținuturile și mijloacele sale (jocul este considerat un mijloc de educare) poate contribui la îmbunătățirea performanțelor proceselor psihice (atenție, memorie, gândire, imaginație) ale elevilor, la menținerea lor la un nivel optim dar și la formarea unui comportament social, a coeziunii sociale și de grup. Din punct de vedere metodic aceasta are o puternică componentă inovativă, rupe rutina zilnică a elevului la școală, permite folosirea unor metode didactice complexe și moderne de predare.

Există o mare varietate de beneficii ale predării muzicii școlarelor, combinate cu mișcări care conduc la: dezvoltarea abilităților sociale, stăpânirea emoțiilor, abilități de pre-lectură (rimarea, repetiția, povestirea și exprimarea vocii cât și a corpului), abilități de ascultare (copiii învață să

asculte înălțimile muzicale (înalte sau scăzute) și tempoul (lent sau rapid) în timp ce participă la muzică și mișcare, creativitate și imaginație.

Mișcarea și muzica oferă un control al corpului în dezvoltarea coordonării, a echilibrului, a simțului ritmului oferind mai multe oportunități de a combina abilitățile motorii cu simțurile văzului, auzului și atingerii.

Sugestiile metodologice stipulează faptul că propunerea programei este de realizare a educației muzicale prin joc, asociind mișcarea cu cântecul și audiția. În acest mod, copilul se manifestă spontan și original pe fond muzical, trezindu-i interesul și atracția pentru muzică. De asemenea, se precizează că prezenta programă se adresează cu precădere cadrelor didactice. Aici, intervine principala problemă pentru această disciplină: nu se precizează clar ce pregătire didactică ar trebui să aibă profesorii. Fiind disciplină pentru ciclul primar, este predată de învățători sau profesori pentru învățământ primar. Marea majoritate însă nu dețin abilitățile și cunoștințele curriculare necesare pentru predarea disciplinelor educație muzicală și fizică. Studiul privind starea biopsihofizică și dezvoltarea tipurilor de inteligență a elevilor în cadrul învățământului primar, a fost direcționat spre analiză, datorită faptului că, conform clasificării autorilor Șchiopu U. și Verza E. [17] reprezintă începutul celei de-a treia subperioade ale copilăriei, denumită generic „vârsta școlară mică”.

Având o viziune pluralistă, care consideră individul ca potențial posesor al unui stil de gândire specific ce conduce spre o *școală centrată pe individ* putem spune că conceptul inteligenței multiple ne conduce către un alt tip de școală, Potrivit lui Gardner, „scopul acestei școli este de a dezvolta inteligențele și a ajuta indivizii să atingă obiectivele profesionale și personale care corespund propriului tip de inteligență”.

Inteligența motrică poate fi privită prin prisma modelului aptitudinal al intelectului. Cercetările experimentale efectuate până în prezent nu au putut specifica o corelație semnificativă între inteligența generală și aptitudinile motrice specifice activităților corporale. În schimb, între inteligență și capacitatea de învățare există o corelație pozitivă, cu atât mai mare cu cât exercițiile sunt mai complexe.

Analizând Programa disciplinei Muzică și mișcare elaborată de M.E.N. din România, putem observa că prin conținutul ei se face referire în special la educația muzicală. Caracterul integrat al disciplinei este foarte vag prezentat. Jocurile dinamice, de mișcare, care ar trebui să fie integrate în procesul de învățare nu se regăsesc în conținutul programei. Din aceste motive, este recomandat ca programa disciplinei *Muzică și mișcare* să fie revizuită pentru a deveni disciplina care aduce un aport real în domeniul achizițiilor cognitive și motricității, având drept scop final contribuția evidentă la dezvoltarea inteligenței motrice la copiii de vârstă școlară mică.

În contextul analizat se presupune că aplicarea unui program specific de muzică și mișcare la nivelul învățământului primar va aduce o contribuție substanțială la formarea personalității elevilor prin optimizarea potențialului psihomotric, a inteligenței motrice, stabilirea unor relații interpersonale eficiente, exprimate prin indicii coeziunii de grup și a trăsăturilor de personalitate.

ANALIZA METODOLOGICĂ A PROCESULUI DE FORMARE A INTELIGENȚEI MOTRICE ÎN SISTEMUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR

(conținutul de bază al capitolului 2)

Studiul științific s-a direcționat spre stabilirea fenomenului de formare a inteligenței motrice în sistemul de învățământ primar. În acest sens a fost aplicată metodologia de cercetare bazată pe următoarele metode științifice:

- analiza literaturii științifico-metodice de specialitate,
- observația pedagogică;
- ancheta tip chestionar;
- experimentul pedagogic;
- metoda testelor;
- metode statistico-matematice de prelucrare cantitativă a datelor.

În scopul stabilirii organizării cercetării noastre cu privire la învățământul primar, s-a efectuat o analiză minuțioasă a curriculei propuse de Ministerul Educației din România.

Pornind de la ipoteza inițială, problema științifică soluționată prin cercetarea realizată constă în promovarea unei abordări educaționale noi, interactive, realizate prin introducerea unui concept didactic ce conține activități de tip outdoor, în care principalele mijloace de învățare să fie muzica și mișcarea. Se obține astfel o completare a nevoilor apărute în cunoștințele practice ale elevilor și dezvoltarea curriculei care combină muzica și mișcarea, contribuind la dezvoltarea armonioasă a elevilor din ciclul primar și creșterea interesului pentru o participare activă.

În acest sens au fost stabilite:

- grupele experimentale incluse în procesul studiului științific
- s-au implementat metodele și testerile motrice, psihomotrice și muzicale
- s-au stabilit etapele desfășurării experimentului pedagogic, prelucrării și interpretării datelor științifice obținute

Obiectivele studiului experimental:

1. Determinarea nivelului de cunoștințe ale profesorilor de educație fizică, muzică și învățământ primar cu privire la învățarea și inteligența motrică a elevilor mici.
2. Cunoașterea nivelului de conștientizare a profesorilor cu privire la învățarea motrică, inteligența motrică a elevilor în vederea îmbunătățirii componentelor psihomotricității în cadrul disciplinei Muzică și Mișcare.
3. Identificarea modului în care profesorii de educație fizică, muzică și învățământ primar își reprezintă metoda de predare a disciplinei Muzică și Mișcare în procesul instructiv-educativ la copiii de vârstă școlară mică.

S-au realizat trei etape distincte după cum urmează:

- Prima etapă (mai - octombrie 2014) a fost o etapă constatativă și a cuprins: studierea literaturii științifice de specialitate legate de tema cercetării; analiza programelor școlare; analiza opiniilor cadrelor didactice care au aplicat chestionarele în număr de 148 de persoane.

- Etapa a doua (noiembrie 2014 - iunie 2015) a cercetării a cuprins desfășurarea experimentului pedagogic de bază, etapă în care s-a aplicat programul de muzică și mișcare la grupa experimentală, 25 de elevi din clasa a II-a A (12 băieți și 13 fete) și clasa a II-a B grupa de control 25 de elevi (12 băieți și 13 fete).

- Etapa a treia (noiembrie 2015 - aprilie 2016), de constatare, a cuprins aplicarea testărilor finale și prelucrarea datelor obținute în cadrul experimentului pedagogic iar pe baza rezultatelor obținute au fost formulate concluziile și recomandările metodice.

În scopul elaborării unui algoritm de cercetare științifică s-a stabilit realizarea unui sondaj sociologic a opiniilor specialiștilor din învățământul școlar, privind implementarea metodicii de instruire a elevilor din ciclul primar în cadrul disciplinei Muzică și Mișcare.

Acest sondaj a fost utilizat în scopul obținerii unor informații privind întocmirea unei analize în problema disciplinei *Muzică și mișcare*. Chestionarul care se referă la opiniile specialiștilor cu activitatea de predare a disciplinei cuprinde un număr de 13 întrebări cu 58 variante de răspunsuri.

Domeniul inteligenței în general, în special al inteligenței motrice, este considerat de către subiecții investigați un domeniu resursă pentru activitatea *Muzică și mișcare*. Interpretarea posibilă a acestui mod de organizare a scorurilor obținute: 48 subiecți au ales inteligența corporală și kinestezică (inteligența mișcării, a gestului), 28 - inteligența vizuală și spațială (capacitatea de a gândi lumea în imagini, de a le vizualiza), 24 - inteligența logico-matematică, 15 - inteligența interpersonală (este reprezentată de intuiție, empatie, care permit înțelegerea celuilalt), 6 - inteligența intrapersonală și inteligența naturistă. Subiecții scot în evidență termenul de inteligență generală și cea motrică ca o latură obiectivă cât și aspectul pozitiv al informațiilor: Figura 1.

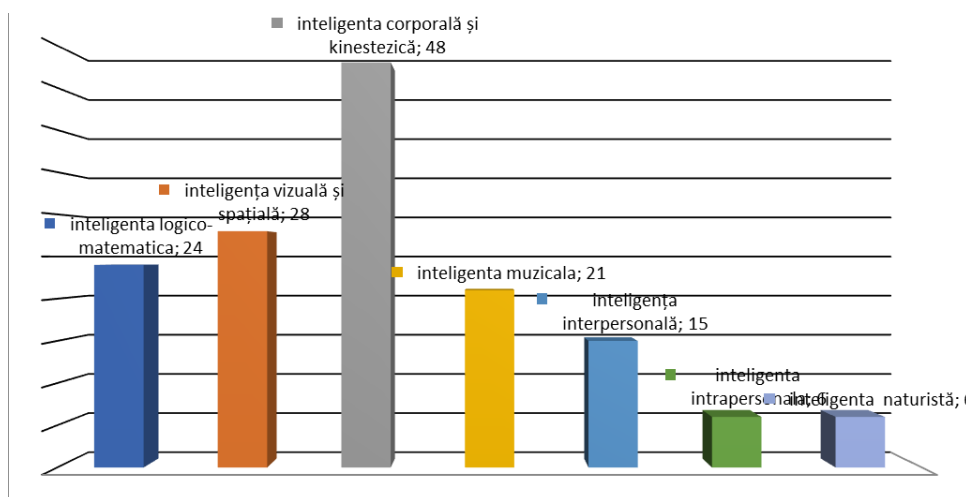

Fig. 1. Discipline care pot crea premisele inteligenței

În ceea ce privește aprecierea informațiilor despre contribuția muzicii la activitatea de mișcare (Figura 2), registrul aprecierilor se menține la un rang înalt, 72 subiecți au bifat variant ”foarte mare”, în acest caz fiind sugerată o nevoie acută de implementarea muzicii în mișcare, axată pe dezvoltarea gândirii, a abilităților de comunicare muzicală și corporală care, împreună, configurează profilul de formare a elevilor, 55 dintre subiecți sunt de părere că este ”mare”, iar un număr de 21 au luat în considerare varianta ”mediu”.

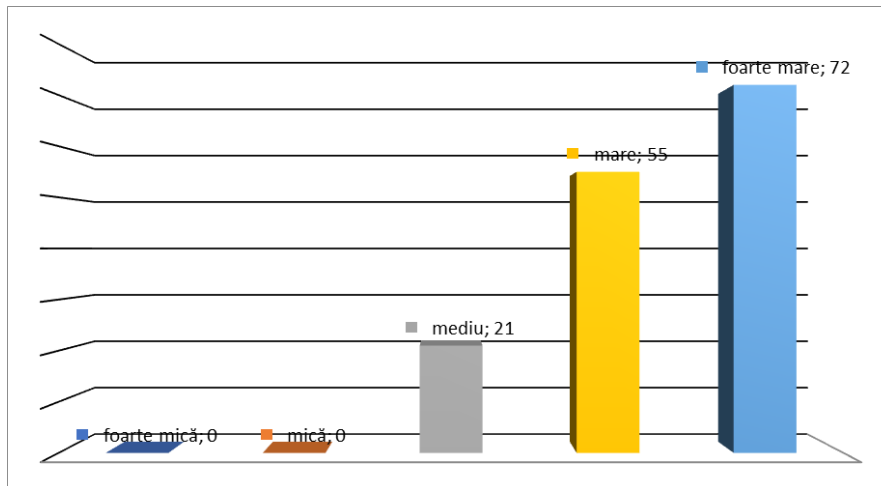

Fig. 2. Contribuția muzicii la activitatea de mișcare

O abordare a analizei statistice orientează răspunsurile profesorilor (Figura 3), spre conștientizarea nevoilor de creativitate a elevilor pe fond muzical, nevoia de a gândi rapid și de a rezolva anumite probleme imediat apărute. Acest rezultat, ce reprezintă răspunsul ”da” dat de 141 profesori, poate susține în mod suficient sugestii metodologice privind disciplina *Muzică și mișcare* și consideră că este important ca educația muzicală prin joc să fie asociată cu mișcarea. Ne semnificativ apare la itemul 12, numărul de 7 subiecți care au răspuns ”nu”, considerând că implementarea muzicii pe mișcare nu solicită întotdeauna creativitatea elevilor.

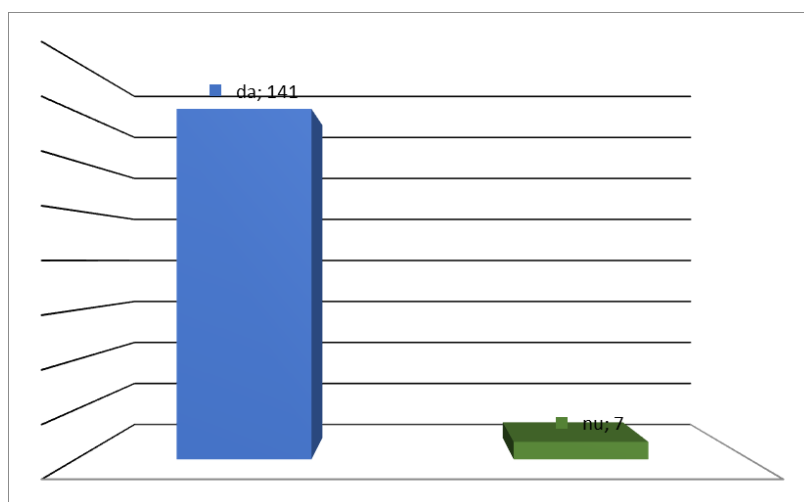

Fig. 3. Contribuția informațiilor privind muzica și mișcarea la elevii mici

În vederea elaborării și implementării modelului curricular privind dezvoltarea inteligenței motrice a elevilor din ciclul primar în cadrul disciplinei *Muzică și mișcare* s-a constituit un program

experimental pentru perfecționarea procesului dezvoltării fizice, la noua disciplină *Muzică și mișcare*, conform curriculum-ului, s-au luat în calcul principalele obiective ale procesului educațional pentru etapa dezvoltării fizice și psihomotorii a copiilor din ciclul primar.

Cadrul conceptual al Programei de muzică și mișcare

Condițiile și caracterul tipurilor de activități practicate de elevii din ciclul primar în cele mai multe cazuri duc la un deficit de mișcare, care constituie principalul factor pentru desfășurarea unor activități motorii, dezvoltă o suprasolicitare psiho-emoțională și predispune la oboseală fizică și psihică. Propun modificarea structurii *Programei de muzică și mișcare* în scopul selectării și utilizării unor mijloace și metode moderne, eficiente și populare în rândul copiilor. Unul dintre aceste mijloace moderne este muzica, însoțită de mișcare, care atrage prin caracterul dinamic, folosirea exercițiilor în forme multidimensionale, precum și a varietății de mijloace, pe fundalul compozițiilor muzicale preferate.

Obiectivele principale se referă la cunoașterea elementelor generale, abilităților și relațiilor valoroase, și se structurează în procesul de cercetare ale activităților motrice în instituțiile de învățământ:

1. Acumularea cunoștințelor elementare necesare pentru activitățile motrice și impactul exercițiului fizic asupra organismului copiilor.
2. Dezvoltarea abilităților motrice în procesul realizării exercițiilor de mișcare pe fond muzical.
3. Formarea unei atitudini pozitive și creșterea interesului pentru compozițiile muzicale în scopul creării unui mediu favorabil realizării jocurilor de mișcare.

Tabelul 1. Distribuția temelor generale ale materialului didactic

Nr. Crt.	Teme	Tipul lecțiilor și numărul orelor [ore]						Total ore
		De învățare		De consolidare		De perfecționare a competențelor și abilităților		
Nr.	Etape	I	II	I	II	I	II	
1.	Dezvoltarea calităților fizice și a psihomotricității	10	9	8	8	7	6	48
2.	Formarea simțului ritmului și mișcărilor pe muzică	9	9	5	5	6	5	39
3.	Dezvoltarea esteticii mișcărilor	1	2	3	3	3	3	15
Total ore		20	20	16	16	16	14	102
		40		32		30		

Scopul principal al programei este de a armoniza tipurile principale de mișcare din abilitățile motrice și psihomotrice ale copiilor cu vârsta de 6-10 ani, cu principalele tipuri de activități de învățare pe toată perioada efectuării cercetării.

De menționat este faptul că în structura părții pregătitoare a lecțiilor s-a propus folosirea exercițiilor specializate, cu caracter special și general.

Pentru partea de încheiere a lecției este important să se folosească diverse jocuri dinamice, ștafete cu caracter liniștit recomandate de unii specialiști din domeniul.

Pornind de la ipoteza inițială, problema științifică soluționată prin cercetarea realizată constă în promovarea unei abordări educaționale noi, interactive, realizate prin introducerea unei programe ce conține activități de tip outdoor, în care principalele mijloace de învățare să fie muzica și mișcarea. Se obține astfel o completare a nevoilor apărute în cunoștințele practice ale elevilor și dezvoltarea curriculei care combină muzica și mișcarea, contribuind la dezvoltarea armonioasă a elevilor din ciclul primar și creșterea interesului pentru o participare activă și creativă la propria formare.

ARGUMENTAREA EXPERIMENTALĂ A METODOLOGIEI DE IMPLEMENTARE A MODELULUI DE PROIECTARE CURRICULARĂ ÎN CADRUL DISCIPLINEI MUZICĂ ȘI MIȘCARE LA ELEVII DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

(conținutul de bază al capitolului 3)

Pentru argumentarea experimentală a metodologiei modelului de proiectare curriculară a disciplinei *Muzică și Mișcare* s-a folosit metoda testelor pentru măsurarea diferențelor dintre indivizi sau evaluarea diversității reacțiilor aceluiași individ în diferite situații.

Cercetarea științifică realizată privind dezvoltarea fizică funcțională și motrică a copiilor de vârsta 7 - 10 ani a demonstrat că perioada respectivă este însoțită de diverse schimbări cu caracter intensiv, în alte cazuri cu manifestări mai puțin intensive. Această situație a direcționat să aprofundăm cercetările bazate pe un studiu al dinamicii dezvoltării motrice, funcționale în cadrul învățământului primar prin abordarea unor teste motrice, muzicale și psiho-motrice, care să susțină științific ipoteza formulată.

Din punctul de vedere al obiectivelor propuse spre rezolvare, testul constituie o probă standardizată datorită condițiilor similare de aplicare, a instrucțiunilor date și a modalităților de analiză și interpretare a rezultatelor obținute. Ca urmare a studiilor documentare realizate, s-au stabilit baterii de teste care pot pune în evidență parametrii urmăriți.

În cadrul analizei rezultatelor finale la cele două grupe (experiment și control), conform Tabelului 2 se observă rezultate mult mai bune înregistrate în cadrul grupei experiment pe cele două populații normal distribuite. Pentru aceste valori finale Testul Student evidențiază în cadrul tuturor testelor motrice o creștere importantă, deci influența majoră, la toți indicatorii, a disciplinei *Muzică și mișcare*.

Tabelul 2. Teste motrice – analiza statistică a testelor finale (experiment, control)

Teste finale	Testul de echilibru Flamingo [s]		Ridicări de trunchi din culcat – dorsal [nr]		Săritura în lungime cu elan [cm]		Alergarea de viteză 25m [s]		Cursă navetă 5x5m [s]	
	E	C	E	C	E	C	E	C	E	C
Media aritmetica	20,88 ±0,62	17,96 ±0,53	8,72 ±0,26	7,40 ±0,22	117,52 ±3,52	114,80 ±3,44	5,98 ±0,17	6,05 ±0,18	12,11 ±0,36	12,42 ±0,37
Abaterea standard	2,57	1,91	0,83	0,80	1,50	1,06	0,09	0,08	0,18	0,18
Coefficient de variabilitate	2,62	1,95	0,84	0,82	1,53	1,08	0,09	0,08	0,19	0,19
t - Test student	2,98		3,17		3,13		2,78		3,03	
P	<0,001		<0,001		<0,001		<0,001		<0,001	

Toate aceste premise au stat la baza unei cercetări utilizând metode statistice (trendul liniar și Testul Student de comparare a mediilor), metodologia și rezultatele fiind prezentate în continuare. Testul Student pentru compararea mediilor a fost utilizat pentru a testa dacă aceste diferențe valorice între medii sunt semnificative statistic.

Testul este unul dintre cele mai utilizate teste de comparare a mediilor pentru eșantioanele perechi pentru analize comparative și constituie un instrument de inferență statistică important. În analiză am folosit testul Student pentru eșantioane perechi pentru calculul statisticii.

Tabelul 3. Analiza statistică a testelor finale (Teste muzicale)

Teste finale	Interpretarea corectă a unui cântec [ind]		Întinderea vocii și ambitus [ind]		Simț ritmic [ind]		Pronunție corectă a cuvintelor [ind]	
	E	C	E	C	E	C	E	C
Media aritmetica	2,40	1,96	2,44	1,72	2,48	1,72	2,36	1,80
Abaterea standard	0,76	0,79	0,65	0,68	0,71	0,61	0,75	0,76
Coefficient de variabilitate	3,14	2,48	3,75	2,53	3,47	2,80	3,11	2,35
t - Test student	2,02		3,81		3,03		2,60	
P	<0,001 P<0,005		<0,001		<0,001		<0,001 P<0,005	

Comparând valorile statistice evaluate la finalul perioadei de pregătire pentru cele 4 teste muzicale în cazul grupei experiment și a grupei martor (Tabelul 3) se poate observa progresul înregistrat în cadrul subiecților ce formează grupa experiment. Pentru aceste valori Testul Student evidențiază în cadrul tuturor testelor muzicale o creștere importantă, deci influența majoră, la toți indicatorii, a disciplinei *Muzică și mișcare* prin urmare, competențele și aptitudinile muzicale se

dezvoltă mai bine dacă noțiunile muzicale sunt asociate cu ușoare activități fizice ritmice și repetitive, inclusiv elemente de dans.

Prin compararea rezultatelor finale la testele muzicale obținute la grupele experiment și martor se observă că în cazul parcurgerii disciplinei *Muzică și mișcare* se cultivă aptitudinile de percepere și interpretare pe note a exercițiilor muzicale, dezvoltarea capacității muzicale generale, cultivarea capacităților creative prin practicarea activităților specifice disciplinei, de diferențiere a elementelor de bază ale construcției muzicale.

Tabelul 4. Teste psiho-motrice – analiză statistică comparativă a valorilor testelor finale

Teste finale	Coordonare statică [nr]		Coordonare dinamică a mâinilor [nr]		Coordonare dinamică generală [nr]		Rapiditatea mișcărilor [nr]		Simultanitatea mișcărilor [nr]		Sincinezile [nr]	
	E	C	E	C	E	C	E	C	E	C	E	C
Media aritmetică	2,52 ±0,08	2,12 ±0,06	2,56 ±0,08	2,20 ±0,06	2,44 ±0,07	1,96 ±0,05	2,52 ±0,08	2,08 ±0,06	2,44 ±0,07	1,88 ±0,05	2,28 ±0,06	2,08 ±0,06
Abaterea standard	0,51	0,67	0,51	0,50	0,51	0,54	0,51	0,49	0,82	0,73	0,79	0,81
Coefficient de variabilitate	4,94	3,18	5,05	4,40	4,82	3,64	4,94	4,22	2,97	2,59	2,88	2,56
t - Test student	2,97		3,21		3,07		2,68		3,21		3,12	
P	<0,001		<0,001		<0,001		<0,001 P<0,005		<0,001		<0,001	

Indicatori calitativi

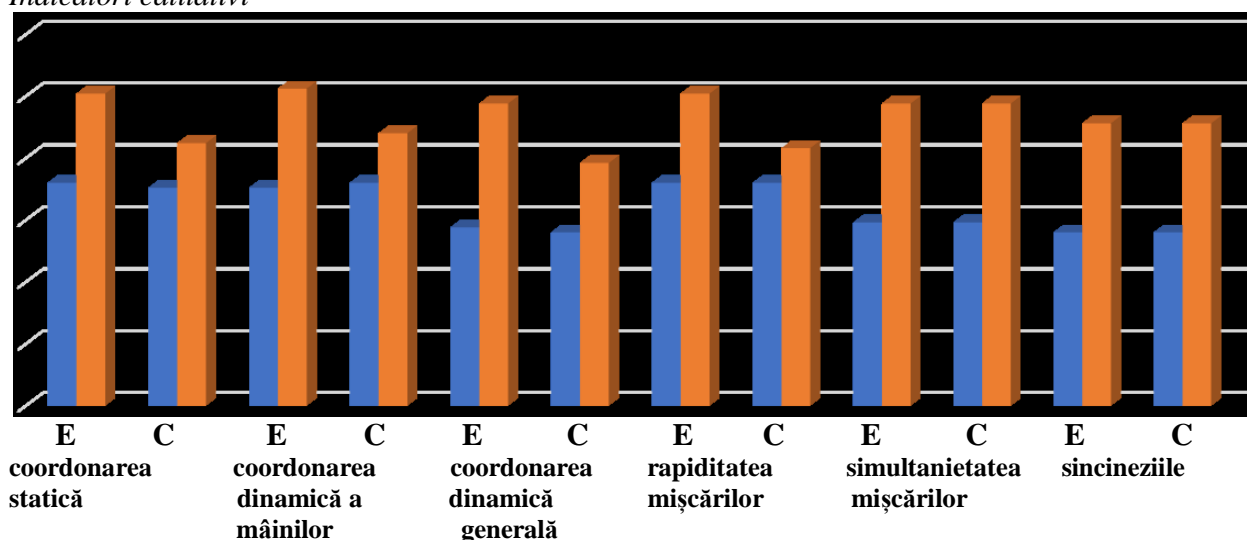

Fig. 4. Reprezentarea rezultatelor obținute la dezvoltarea parametrilor psihomotrici

Analizând rezultatele testelor psihomotrice la grupa martor care a parcurs separat disciplinele *Educație fizică și sport* se observă faptul că prin practicarea sportului în general și a mișcării în particular, ne modificăm atitudinea prin creșterea responsabilității față de propria sănătate, dorință permanentă de autoperfecționare, perseverență în atingerea obiectivelor fixate, spirit competitiv,

respect față de reguli, parteneri, adversari, arbitri și spectator, disponibilitate pentru colaborare și un interes constant pentru fenomenul sportiv.

Spre deosebire de rezultatele testelor de psihomotrice (de intelegenta motrica) aplicate grupei experiment pentru copiii de 7 ani, la grupa control se observă o evoluție vizibilă, diminuată totuși față de grupa experiment, ce ar putea avea ca motiv incapacitatea subiecților de a se concentra în momentul evaluării, dar și evoluții datorate dezvoltării biologice la această vârstă.

Studiul corelațiilor obținute la evaluările de tip motric, muzical și psihomotric pentru elevii incluși în studiul științific

Pentru a pune în evidență impactul disciplinei *Muzică și mișcare* asupra dezvoltării tinerilor, s-a evaluat coeficientul de corelație pentru testele motrice, muzicale și psihomotrice la grupa experimentală și la grupa martor.

Coeficientul de corelație calculat inițial la grupa experiment și grupa martor pentru toate asocierile între testele realizate. Pentru elevii în vârstă de 7 ani ce au făcut parte din grupul țintă se observă inițial valori ale corelațiilor cuprinse în intervalul 0,7 și maxim 2, deci o corelație nesemnificativă între teste, cu o medie în jurul valorii de 0,14 atât în cazul grupei experiment cât și în cazul grupei martor. Totodată se observă că nu există o grupa de teste care să iasă din intervalul numeric și care să pună în evidență o corelație strânsă între rezultatele testelor. Rezultatele obținute sunt în concordanță cu evaluările analizelor statistice anterioare.

Se observă o corelație medie obținută la grupa martor după un an în care tinerii au urmat disciplina *Educație fizică* și o corelație strânsă la grupa experiment care a urmat pe lângă disciplina de *Educație fizică* și disciplina *Muzică și mișcare*. Vom discuta în continuare câteva aspecte observate în cadrul tabelului de valori obținut.

Calcularea coeficientului de corelație s-a realizat pe categorii de teste dar fiecare test în parte a fost corelat cu celelalte indiferent de categoria din care acestea au făcut parte.

În grupa martor s-a obținut o corelație medie între testele motrice de 0,43, pentru testele muzicale de 0,46 și în cazul testelor psihomotrice de 0,45, toate superioare mediei pe toate testele de 0,42. Acest lucru indică rolul curriculei școlare asupra dezvoltării elevilor în primul an de școală în direcțiile pentru care nu s-a pus un accent corespunzător anterior (educația muzicală și psihomotrică).

La grupa experiment s-a obținut o corelație medie între testele motrice de 0,87, pentru testele muzicale de 0,90 și în cazul testelor psihomotrice de 0,90, toate superioare mediei pe toate testele de 0,84. Și în acest caz se observă o corelație mai strânsă pe categorii de teste și o valoare ridicată obținută în cazul dezvoltării abilităților muzicale și psihomotrice, datorate cadrului instituționalizat în care s-a făcut instruirea.

Corelațiile obținute pentru valorile testelor la începutul și la finalul perioadei de pregătire subliniază în plus rezultatele bune atinse prin utilizarea curriculei propuse prin valoarea

coeficientului de corelație la grupa experiment în testele finale dar și prin corelarea datelor obținute la finalul perioadei de testare între diversele teste realizate: memorizarea mișcării, alinierea corporală, structura de ritm și muzicalitatea și dinamismul.

În concluzie, se observă rezultate bune înregistrate la grupa experimentală față de grupa martor chiar dacă pregătirea nu a fost intensivă ci a urmărit orarul săptămânal al elevilor, orar ce include un număr redus de ore. Tehnologia didactică vizează în permanență noutatea. Aceasta implică utilizarea și selecționarea de mijloace de învățământ adecvate, elaborarea unor noi forme de organizare, principii, metode de lucru și nu în ultimul rând transpunerea acestora într-un plan conceptual ce vizează noutatea în ceea ce privește modul de eșalonare și concretizare a instrumentelor operaționale.

Corelațiile evidente dintre muzică și mișcare conferă corpului uman un rol central, includerea mișcărilor corporale în tandem cu muzica, fiind în mod firesc solicitantă pentru individ. Din acest motiv, antrenarea mișcării, percepția și conștiința corporală trebuie să fie permanent în prim-planul vieții cotidiene, în condițiile în care societatea este sufocată la tot pasul de informatizare și implicit de mediile digitale. Este imperios necesar ca instruirea percepției la modul general și a relației individului cu propriul corp în special, să beneficieze de atenție deosebită în cadrul sistemului pedagogic.

În cercetarea efectuată s-a propus o analiza aprofundată a structurii și conținutului programului de muzică și mișcare pentru a completa, îmbunătăți, pregătirea copiilor la această etapă de instruire. În acest sens, s-a analizat programul elaborat de experții din Ministerul Educației și în același timp sa propus un concept didactic al programei Muzică și mișcare unde, ne-am axat pe problematica psihomotricității copiilor, nivelului de receptare a muzicii și în același timp îmbinarea acestor două direcții de instruire în vederea formării unor aptitudini deosebite care ar crea o motricitate de înalt nivel care ar putea fi numită ca o inteligență motrică.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

1. Din analiza literaturii de specialitate privind alternativele educaționale și avantajele studierii în mod integrat a disciplinelor *Educație fizică* și *Educație muzicală*, realizată în capitolul 1, s-a putut constata faptul că o legătură între muzică și mișcare la nivelul învățământului primar poate aduce o contribuție substanțială la formarea personalității elevilor prin optimizarea potențialului psihomotric, a inteligenței motrice, stabilirea unor relații interpersonale eficiente, exprimate prin indicii coeziunii de grup și a trăsăturilor de personalitate.

2. Analiza literaturii de specialitate privind starea biopsihofizică a elevilor cu vârsta cuprinsă între 7 - 10 ani sintetizează principiile elementare necesare punerii în valoare a aptitudinilor psihomotrice și intelectuale ale acestora, în concordanță cu obiectivele cadru prevăzute în Curriculum-ul Național, prin prisma caracteristicilor aparatelor și sistemelor organismului elevilor de vârstă școlară mică. Totodată sunt analizate aptitudinile și deprinderile motrice necesare realizării optime a sarcinilor ce revin activităților de mișcare specifice vârstei (mersul, alegerea, săriturile, aruncarea și prinderea, viteza, forța, rezistența, îndemânarea) dar și cele neuromotorii, de limbaj, psihosociale și psihice.

3. Pe baza documentației studiate s-a elaborat un prim raport conceptual. Cadrul metodologic, principiile și metodele de lucru proiectate și utilizate au condus la elaborarea unui al doilea raport de progres.

4. A fost realizat un studiu în scopul obținerii unor informații privind întocmirea unei analize în problema disciplinei Muzică și mișcare. Chestionarul care se referă la opiniile specialiștilor cu activitatea de predare a disciplinei cuprinde un număr de 13 întrebări cu 58 variante de răspunsuri. Cei chestionați au fost în număr de 148 de specialiști din domeniu: profesori de educație fizică și sport. Dintre rezultatele studiului menționăm:

- 46 dintre subiecți consideră că învățarea motrică este o capacitate de a prelucra în timp scurt o cantitate mare de informații senzoriale, 54 subiecți au ales important capacitatea de înțelegere a sarcinii motrice, un număr mic dintre subiecți au menționat că învățarea motrică înseamnă numai creativitate motrică; iar un număr de 43 ne confirmă că inteligența motrică poate îndeplini anumite cerințe prin *Muzică și mișcare*;

- analizând cunoașterea componentelor psihomotricității privind influența lor asupra procesului de formare a inteligenței motrice, 12 subiecți au evidențiat schema corporală, 33 au bifat evoluția simțului ritmic, un număr de 34 au agreat organizarea perceptivă, în timp ce organizarea spațiului capacitabil de orientare în spațiu are o apreciere de la 44 subiecți, iar organizarea timpului capacitabil de orientare în timp are 12 susținători;

- în ceea ce privește aprecierea informațiilor despre contribuția muzicii la activitatea de mișcare, 72 subiecți au bifat varianta "foarte mare", în acest caz fiind sugerată o nevoie acută de implementarea muzicii în mișcare, axată pe dezvoltarea gândirii, a abilităților de comunicare

muzicală și corporală care, împreună, configurează profilul de formare a elevilor, 55 dintre subiecți sunt de părere că este ”mare”, iar un număr de 21 au luat în considerare varianta ”mediu”.

5. A fost elaborat și implementat un model curricular privind dezvoltarea inteligenței motrice a elevilor din ciclul primar în cadrul disciplinei *Muzică și mișcare* prin formarea unui program experimental pentru perfecționarea procesului dezvoltării fizice, la noua disciplină. Conform curriculum-ului, s-au luat în calcul principalele obiective ale procesului educațional pentru etapa dezvoltării fizice și psihomotorii a copiilor din ciclul primar pe baza studiilor făcute.

6. Rezultatele experimentului pedagogic propus pot fi structurate pe baza analizei datelor obținute în urma numărului mare de teste realizate și conduc la concluzia finală conform căreia model curricular proiectat, testat și implementat privind dezvoltarea inteligenței motrice a elevilor din ciclul primar în cadrul disciplinei *Muzică și mișcare* conduce la creșterea nivelului de dezvoltare fizică generală, psihomotrică, psihosocială a elevilor din ciclul primar de învățământ în baza unui program de jocuri de muzică și mișcare orientat spre formarea psihomotrică și psihosocială a acestora.

7. Comparând valorile statistice evaluate la finalul perioadei de pregătire pentru cele 4 teste muzicale în cazul grupei experiment și a grupei martor se poate observa progresul înregistrat în cadrul subiecților ce formează grupa experiment. Pentru aceste valori Testul Student evidențiază în cadrul tuturor testelor muzicale o creștere importantă, și semnificativă unde $P < 0,001$, prin urmare competențele și aptitudinile muzicale se dezvoltă mai bine dacă noțiunile muzicale sunt asociate cu ușoare activități fizice ritmice și repetitive, inclusiv elemente de dans.

8. În cazul rezultatelor obținute la testele psiho-motrice (testul Ozeretchi) se observă progrese evidente înregistrate la grupa experimentală față de grupa martor. Astfel obținerea de rezultate bune și foarte bune la testele de coordonare statică, coordonarea dinamică a mâinilor, coordonare dinamică generală, evoluția fiind ușor mai mică, dar clar îmbunătățită la rapiditatea mișcărilor, coroborat cu creșterea performanțelor în cazul celorlalte teste.

În cazul analizei testelor finale la grupa martor și grupa experiment se constată o diferență cuprinsă între 10 și 22 % a rezultatelor pentru întreg pachetul de teste realizate.

9. Corelațiile obținute pentru valorile testelor la începutul și la finalul perioadei de pregătire subliniază în plus rezultatele bune atinse prin utilizarea curriculei propuse prin valoarea coeficientului de corelație la grupa experiment în testele finale dar și prin corelarea datelor obținute la finalul perioadei de testare între parametrii psihomotorici (inteligentii motrice) și cu cei al aptitudinilor muzicale demonstrând coeficienți de corelație între 0,72-0,93.

În urma studiilor realizate rezultă o serie de recomandări și direcții de continuare a cercetărilor:

- analiza rolului pe care disciplina Muzică și mișcare o are asupra copiilor de vârstă sub 7 ani și a copiilor de 8 și 9 ani;
- adaptarea continuă a conținutului programei Muzică și mișcare pentru creșterea eficienței acesteia cu privire la aptitudinile psihomotrice ale grupului țintă;
- prezentarea și popularizarea accentuată a rezultatelor cercetării în vederea implementării pe scară largă a metodelor și tehnicilor propuse.

Integrată într-o educație generală cu profund caracter prospectiv, ora de Muzică și mișcare contribuie, prin conținutul său specific, la realizarea idealului educațional și a celui social, de formare a unei personalități care să întruchipeze participantul competent și activ la rezolvarea problemelor societății și la modelarea propriei persoane.

Scoala viitorului se va baza pe două postulate. Primul stipulează faptul că „nu toată lumea are aceleași interese și talente” iar al doilea conchide că „nu toți elevii învață la fel, iar nimeni în zilele noastre nu poate învăța totul”. Aceste implicații pedagogice ar trebui să determine schimbări majore atât în ceea ce privește procesul de predare și educare a tinerilor, cât și în identificarea și valorizarea de către fiecare individ, cu aportul consilierilor pedagogici, a domeniului profesional în care va performa. Conform acestei teorii, fiecare membru al unei echipe de lucru va fi motivat și va reuși să descopere strategii și tehnici de acțiune care să conducă la rezolvarea problemelor prin valorizarea unor soluții reprezentative pentru tipul său dominant de inteligență. Această constatare este foarte importantă în condițiile actuale ale societății post-industriale, în care munca de rutină are o pondere tot mai redusă și ca urmare cedează locul activităților creative proiectate și realizate de colective interdisciplinare.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

1. AMÉGAN, S., Pour une pédagogie active et créative, 2e éd. Québec: Presses de l'Université du Québec. [online]. 1993 [citat ianuarie 2016]. Disponibil: <https://books.google.ro/>
2. BOCOȘ, M., JUCAN, D., Teoria și metodologia instruirii și Teoria și metodologia evaluării. Repere și instrumente didactice pentru formarea profesorilor, Cluj-Napoca: Editura Casa Cărții de Știință, 2007, pp. 31-50, ISBN:978734735969
3. BOMPA, T., Dezvoltarea (periodizarea) calităților biometrice, București: Editura Ex. Ponto, 2001, , 282-284 pp. ISBN: 973-8227-07-0
4. BOMPA, T.O., Teoria și metodologia antrenamentului sportiv, București: Editura C.N.F.P.A, 2001, 278 p. ISBN:973-8227-07-0
5. CRĂCIUN, M., Psihologia sportului, Cluj-Napoca: Editura Risoprint, 2008, 12-34 pp. ISBN:-: 978-973-751-670-1
6. CRISTEA, S. Fundamentele pedagogiei. Iași: Editura Polirom, 2010, 17 p. ISBN 978- 973-46-1562-9
7. DRAGNEA A., s.a., Educație fizică și sport. Teoria și didactica, București: FEST, 2006pp. 231-236 pp. ISBN:(10)-973-87886-0-9
8. DRAGOMIRESCU, G., KUN, S., BOJIN, E., Metodica predării educației fizice, București: Editura Didactică și Pedagogică, 1971, 7 p. ISBN: 39IPOLTME
9. EPURAN, M., Motricitate și psihism în activitățile corporale, vol. I. București: Editura Fest, 2011, 25-36 pp. ISBN: 078-973-87886-8-8
10. EPURAN, M., STĂNESCU, M., Învățarea motrică, aplicații în activități corporale. Editura Discobolul, 2010, 27-32 pp. ISBN: 978-606-8294-01-8 60
11. FARCAȘ-VLĂGEA, C., Dezvoltarea calităților motrice la elevii din învățământul primar, Rovimed Publishers, 2018. 11-13 p.
12. IUCU, R.B., *Instruirea școlară. Perspective teoretice și aplicative, ediția a II-a, revăzută și adăugită*,. Iași: Editura Polirom, 2008.
13. MIHALACHE, A., Educația fizică și sportului la școlile din Europa, 2013, 7 p. ISBN 978-92-9201-445-2
14. NIEDERMAIER, A. *Educație muzicală modernă*. Sibiu: Editura Hora, 1999.
15. OFICIUL PENTRU PUBLICAȚII AL UNIUNII Europene, COM (2007) 391 final, 11.7.2007, Document:52007DC0391.
16. POLEVAIA-SECĂREANU, A., AFTIMICIUC, O., Importanța ritmului în structura acțiunilor motrice ale luptătorilor, În: Traditie si perspectiva in educatie fizica si sport: Sesiunea internaționala de comunicari stiintifice. București: Editura BREN, 2007, 80-85 pp. ISBN 978-973-718-755-0
17. ȘCHIOPU, U., VERZA, E., Psihologia vârstelor, Ciclurile vietii, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1997, 102-115 pp., ISBN:073-303908-X.
18. STĂNESCU, M., CIOLCĂ, C., URZEALĂ, C., Jocul de mișcare – metodă și mijloc de instruire în educație fizică și sport, București: Editura Cartea Universitară, 2004, 180 p. ISBN 978-9975-68-407-1
19. STRUJAN, I., BĂDĂU, D., BĂDĂU, A., *Educația fizică școlară*, Botoșani: Editura Ria, 2009. 36-37 p.
20. КЕНЕМАН, А.В, ХУХЛАЕВА, Д.В., Теория и методика на физическото възпитание в детските градини, 1974.

LISTA PUBLICAȚIILOR AUTORULUI LA TEMA TEZEI

1. **PASĂRE, D.**, *Studiu privind influența muzicii asupra organismului elevilor de la Școala Gimnazială numărul 8 Suceava*, Suceava: The Annals of the “Ștefan cel Mare” University, Physical Education and Sport Section, Vol VII, issue 1, 2020. ISSN 1844 – 9131.
2. **PASĂRE, D.**, *The effects of kinetic-therapy on rheumatoid polyarthritis*, Galați: Annals of „Dunărea de Jos” University of Galați, Fascicle XV, vol. 2, 2015. ISSN–1454–9832–2015.
3. **PASĂRE, D.**, RAȚĂ E. *The development of young school children through the psychomotor activity*. Suceava: The Annals of the “Ștefan cel Mare” University, Physical Education and Sport Section, The Science and Art of Movement, Vol VII, issue 1, 2014.
4. **PASĂRE, D.**, RAȚĂ E. *Recovery of the ankle joint trauma in children by means kinetic*, Suceava: The Annals of the “Ștefan cel Mare” University, Physical Education and Sport Section, The Science and Art of Movement, Vol VII, issue 1, 2014. ISSN 1844 – 9131.
5. **PASĂRE, D.**, RAȚĂ E. *Reflexively massage in sleep efficiency*, Suceava: The Annals of the “Ștefan cel Mare” University, Physical Education and Sport Section, The Science and Art of Movement, Vol VII, issue 1, 2014. ISSN 1844 – 9131.
6. **PASĂRE, D.**, VIZITIU, E. *The importance of dynamic play addressing music as an investigative approach*, Suceava: The Annals of the “Ștefan cel Mare” University. Physical Education and Sport Section, Vol XI, issue 2, 2018. ISSN 1844 – 9131.
7. RÎȘNEAC, B., **PASĂRE, D.**, *Aspecte privind dezvoltarea inteligenței motrice a elevilor din ciclul primar în cadrul disciplinei „MUZICĂ ȘI MIȘCARE”*, Revista teoreticoștiințifică "Știința Culturii Fizice" 2019. Nr.33/1.
8. **PASĂRE, D.**, *Dezvoltarea inteligenței motrice și muzicale în procesul instructiv-educativ – demers investigativ*, Suceava: Conferința Științifică Internațională Studentească „Știința și arta mișcării”, 12 mai 2017.
9. **PASĂRE, D.** *Impactul orelor de muzică și mișcare asupra inteligenței motrice a elevilor din ciclul primar*, Chișinău: Congresul Științific Internațional „Sport. Olimpism. Sănătate.” – Ediția a II-a, 2017. ISBN 978–9975–131–51– 3.
10. **PASĂRE, D.** *Implementarea unor programe privind predarea mijloacelor fizice la școlarii mici, care integrează muzica și mișcarea*, Bacău: V. Alecsandri University of Bacău, Proceedings of 7th International Scientific Conference, 2018. ISSN 2069–2269.
11. **PASĂRE, D.** *Music and movement – essential components for the education of young pupils*, Chișinău: Conferința Științifică Internațională „Tradiții, realități și perspective ale dezvoltării culturii fizice” – Ediția I, 2018. ISBN 978–9975–131–61–2.
12. **PASĂRE, D.** *Muzica și mișcarea, componente indispensabile ale educației elevilor de vârstă școlară mică*, Chișinău: Congresul Științific Internațional „Sport. Olimpism. Sănătate.” – Ediția a III-a, 2018. ISBN 978–9975–131– 65–0.
13. **PASĂRE, D.** *Prevention and recovery of the coxofemoral arthritis*, Suceava: International scientific conference, V-nd edition, Trends and perspectives in physical culture and sports, 2014. ISSN 2065-3948.
14. **PASĂRE, D.** *Relația dintre muzică și mișcare. Implicațiile asupra formării inteligenței motrice în cadrul actului educațional*, Chișinău: Conferința Științifică Internațională consacrată Zilei Mondiale a Calității, 2014. ISBN 978-9975-131-07-0.
15. **PASĂRE, D.** *Rolul jocurilor de muzică și mișcare în dezvoltarea inteligenței motrice a elevilor de vârstă școlară mică*, Chișinău: Conferința Științifică Internațională „Cultura fizică și sportul într-o societate bazată pe cunoaștere”, 2015.

16. **PASĂRE, D.** *Studiu privind influența muzicii asupra organismului elevilor de la Școala Gimnazială numărul 8 Suceava*, Suceava: Conferința științifică internațională studentescă „Știința și arta mișcării”. [online]. 2020.
17. **PASĂRE, D.** *Testarea inteligenței motrice la elevii cu vârsta cuprinsă între 7 și 8 ani, în cadrul disciplinei „MUZICĂ ȘI MIȘCARE”*, Bacău: Vasile Alecsandri University of Bacău, Faculty of Movement, Sports and Health Sciences, Proceedings of 7th International scientific conference, no. 6/2018, 2018. ISSN 2069 – 2269.

ADNOTARE

Pasăre Daniela

Formarea inteligenței motrice în cadrul disciplinei Muzică și mișcare a elevilor din ciclul primar - teză de doctor în științe pedagogice, Chișinău, 2023

Structura tezei: introducere, 3 capitole, concluzii și recomandări, bibliografia din 268 surse, 212 pagini, 3 anexe, 158 de pagini text de bază (fără bibliografie), 36 figuri, 34 tabele. Rezultatele obținute sunt publicate în 17 lucrări științifice.

Cuvinte-cheie: educație, muzică, mișcare, joc, inteligență, motricitate.

Ipoteza inițială: problema științifică implică promovarea unei abordări educaționale noi, interactive, realizate prin introducerea unei programe ce conține activități în care principalele mijloace de învățare să fie muzica și mișcarea, contribuind la dezvoltarea armonioasă a elevilor din ciclul primar și creșterea interesului pentru o participare activă.

Scopul cercetării constă în perfecționarea procesului instructiv educativ al elevilor din ciclul primar în vederea dezvoltării motrice prin implementarea mijloacelor prevăzute în cadrul disciplinei Muzică și mișcare.

Obiectivele cercetării: 1. Studiarea și generalizarea teoriei și practicii privind formarea personalității elevilor din treapta învățământului primar prin utilizarea muzicii și mișcării. 2. Aprecierea nivelului de dezvoltare fizică generală, psihomotrică, psihologică și a inteligenței motrice a elevilor din ciclul primar de învățământ. 3. Determinarea și elaborarea unui model curricular ca mijloc în formarea inteligenței motrice a unui program de jocuri de muzică și mișcare, orientat spre formarea psihomotrică și psihosocială a elevilor de vârsta școlară mică. 4. Elaborarea, argumentarea și verificarea experimentală a eficienței metodologiei de aplicare a activităților de muzică și mișcare, orientată spre formarea inteligenței motrice elevilor din școala primară în plan psihosocial și psihomotric.

Noutatea și originalitatea științifică: este reprezentată de faptul că, deși există o serie de realizări în domeniu, se constată că multe probleme legate de semnificația valorilor educaționale ale muzicii și mișcării, cu efecte asupra dezvoltării fizice, psihomotorice și sociale a elevului rămân nerezolvate. Lucrarea constă în abordarea de noi perspective în cadrul procesului instructiv-educativ din domeniul muzicii și mișcării corporale, în dezvoltarea inteligenței motrice a elevilor din ciclul primar. Noutatea științifică constituie, prin originalitate, un factor de importanță majoră în domeniul curricular, constă în completarea golului observat în cunoștințele practice și își propune să servească drept bază pentru dezvoltarea curriculum-ului ce îmbină muzica și mișcarea.

Semnificația teoretică constă în dezvoltarea metodelor de pregătire a profesorilor din ciclul primar, în planificarea curriculară, pentru creșterea conștientizării integrării unui domeniu numit „mișcare” ca domeniu auxiliar în predarea muzicii.

Valoarea aplicativă constă în fundamentarea și propunerea unei curricule școlare orientată spre dezvoltarea performanțelor motrice, muzicale și psihomotrice a elevilor din ciclul primar, cu scopul declarat de a contribui la modelarea personalității elevilor din clasele primare, urmărindu-se implementarea unei noi perspective, în care educația copiilor se desfășoară printr-o abordare educațională inovatoare, cu un profund caracter interactiv.

Implementarea rezultatelor științifice se concretizează prin aplicarea unui program specific de muzică și mișcare la nivelul învățământului primar, care va contribui la formarea personalității elevilor prin optimizarea potențialului psihomotric, inteligența motrică și stabilirea unor relații interpersonale eficiente, exprimate prin indici ai coeziunii de grup și trăsături de personalitate.

АННОТАЦИЯ

Пасэре Даниела

Формирование двигательного интеллекта в рамках учебной дисциплины "Музыка и движение" учащихся начальной школы - докторская диссертация в области педагогических наук, Кишинев, 2023 год

Структура диссертации: введение, 3 главы, выводы и рекомендации, библиография из 268 источников, 212 страниц, 3 приложения, 158 страниц основного текста (без библиографии), 36 рисунков, 34 таблицы. Полученные результаты опубликованы в 17 научных работах.

Ключевые слова: воспитание, музыка, движение, игра, интеллект, моторика.

Гипотеза: предполагалось, что внедрение в учебно-воспитательный процесс программы включающей в себя продвижение нового, интерактивного образовательного подхода, где основными средствами обучения являются музыка, и движение которые позволят способствовать гармоничному развитию учащихся начальной школы и повысить их интерес к активному участию.

Цели исследования заключается в совершенствовании учебно-воспитательного процесса учащихся начальной школы с целью развития двигательного интеллекта путем внедрения средств, предусмотренных в рамках учебной дисциплиной "Музыка и движение".

Задачи исследования 1. Изучение и обобщение теории и практики формирования личности учащихся начальной школы путем использования средств музыки и движения. 2. Оценка уровня развития общего физического, психомоторного, психологического, а также двигательного интеллекта учащихся начальной школы. 3. Определение и разработка модели учебной программы с использованием средств музыкальных и двигательных игр для формирования двигательного интеллекта, направленного на психомоторное и психосоциальное обучение учащихся начальной школы. 4. Разработка, аргументация и экспериментальное обоснование эффективности методики применения музыкально-двигательной деятельности, направленной на формирование двигательного интеллекта учащихся начальной школы в психосоциальном и психомоторном плане.

Научная новизна и оригинальность: представлена тем, что, несмотря на наличие ряда достижений в данной области, многие проблемы, связанные со значимостью образовательных ценностей музыки и движения, с влиянием на физическое, психомоторное и социальное развитие ученика, остаются нерешенными. Работа заключается в совершенствовании учебно-воспитательного процесса средствами музыки и движения, а также в развитии двигательного интеллекта младших школьников. Научная новизна по своей оригинальности имеет большое значение в учебно-воспитательном процессе и является основой для разработки учебной программы, сочетающей музыку и движение.

Теоретическая значимость состоит в разработке средств и методов для подготовки учителей начальной школы; в совершенствовании учебных программ, с целью повышения значимости такого направления как "движение" в области преподавания музыки.

Практическая значимость заключается в создании, обосновании и внедрении экспериментальной программы в школьную, ориентированную на развитие двигательных, музыкальных и психомоторных способностей учащихся начальной школы.

Внедрение научных результатов реализовано через применение музыкально-двигательной программы в учебно-воспитательный процесс начальной школы, которая будет способствовать формированию личности учащихся путем оптимизации психомоторного потенциала, двигательного интеллекта и установление эффективных межличностных отношений, выраженных через показатели групповой сплоченности и личностных качеств.

ANNOTATION

Pasare Daniela

Training of the Driving Ability Within the Subject of Primary School Children - Music and Movement - doctorate thesis of pedagogical sciences, Chisinau, 2023

The structure of the thesis: introduction, three chapters, conclusions and recommendations, bibliography made of 268 informative sources, 212 pages, 3 annexes, 158 pages of basic text (without any bibliography), 36 figures, 34 tables. The final outcomes are published in 17 scientific papers.

Key words: education, music, movement, games, intelligence, driving skills.

The initial hypothesis: the scientific issues involve the promoting of a new interactive educational approach that is accomplished by the introduction of a curriculum which contains activities that use as main teaching aids music and movement – these two have an essential role for the harmonious development of primary school children and increasing their motivation for an active involvement.

The aim of the research is the improvement of the instructive – educational process of primary school children in order to develop the driving intelligence skills by implementing the teaching means provided within the subject called Music and Movement.

The objectives of the research: 1. The research and generalization of the theory and practice regarding the training of the primary pupils' personality by using music and movement; 2. The evaluation of the level of the general physical, psycho-driving and psycho-social development and the development of the driving intelligence of primary school children; 3. The determination and elaboration of a curricular model as a means to develop the driving intelligence using a certain schedule of movement and music games – aimed to train the psycho-driving and psycho – social skills of primary school children; 4. The elaboration, argumentation and experimental testing of the efficiency regarding the methodological application of the music and movement activities aimed to form the driving intelligence of primary school pupils from the psychological and psycho – driving point of view.

The novelty and the scientific originality: Even though there are many achievements in this domain, there are still lots of unsolved problems related to the significance of the educational values of music and movement, with obvious effects on the physical, psycho-motric and social development of pupils.

The thesis resides in the approach of new perspectives within the instructive – educative process of the music and body movements field for the development of the driving intelligence of the primary school children. The scientific novelty through its originality represents a factor of utmost importance in the curricular domain. The present paper is useful to complete the lack of practical knowledge and aims to be used as a basis for the development of the curriculum that combines music and movement.

The theoretical significance resides in the development of primary school teachers' teaching methods, the curricular planning as well as to raise the awareness level of the necessity to implement a new domain called *movement* as an auxiliary field in teaching music.

The applied value resides in the valorization and promoting of the movement –music games in general, having a clear purpose to have a significant change in primary school children's personality. One main purpose is to achieve a new educational perspective of children's training with an innovative educational approach having a deep interactive characteristic.

The implementation of the scientific results is seen by applying a specific program of music and movement at the level of primary schools, program that will make a significant change in the forming of pupils' personality by improving the psycho-driving potential, the driving intelligence and the establishing of some efficient interpersonal relationships, expressed through parameters of group cohesion and personality traits.

PASĂRE DANIELA

**FORMAREA INTELIGENȚEI MOTRICE
ÎN CADRUL DISCIPLINEI MUZICĂ ȘI MIȘCARE
A ELEVILOR DIN CICLUL PRIMAR**

Specialitatea 533.04 - Educație fizică, sport, kinetoterapie și recreație

Rezumatul tezei de doctor în științe pedagogice

Aprobat spre tipar: 15.05.2023
Hârtie ofset. Tipar offset
Coli de tipar.: 2,0 .

Formatul hârtiei 60x84 1/16
Tiraj 30 ex
Comanda nr. 21

